AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26

Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE
nr. 60/10

mun. Chișinău **05.05.2020**

Inspector de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Ion Crețu, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Gheorghiștean Liudmila, născută la [redacted], domiciliată în [redacted], Director al Școlii de Arte "Ciprian Porumbescu" din mun. Bălți, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La 13.12.2019 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea [redacted], potrivit căreia, Gheorghiștean Liudmila fiind Director al Școlii de Arte "C. Porumbescu" din mun. Bălți își are în subordine [redacted], totodată, pe parcursul activității acestora, [redacted] a deținut mai multe funcții în cadrul instituției conduse de [redacted].

Subsidiar, potrivit sesizării, Gheorghiștean Liudmila este membră a comisiilor de atestare [redacted], prin urmare la data de 10.01.2020, în conformitate cu prevederile art.30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea mi-a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Astfel, la 20.01.2020, conform procesului-verbal de inițiere a controlului [redacted], în temeiul prevederilor art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în privința dnei Gheorghiștean Liudmila, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, eventual, manifestat prin nedeclararea și nesoluționarea conflictului de interese apărut în perioada exercitării funcției de Director al Școlii de Arte "C. Porumbescu" din mun. Bălți.

Prin scrisoarea [redacted] *(recepționarea consemnată de subiectul controlului)*, dna Gheorghiștean Liudmila a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile prevăzute la art. 33 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În urma consultării Registrului informațional de Stat [redacted], s-a stabilit că, dna Gheorghiștean Liudmila, este mama [redacted], confirmându-se astfel

Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

relația de persoană apropiată [redacted] dintre [redacted]. Mai mult ca atât, însăși subiectul controlului a confirmat în explicațiile sale acest fapt.

Conform art. 15 alin. (1) lit. m) din Codul educației al RM nr. 152 din 17 iulie 2014, *instituție de învățământ extrașcolar este școală (de arte: arte plastice, muzică, teatru; de sport etc.), centru de creație, club sportiv.*

Astfel, în corespundere cu art. 37 alin. (1) și (2) din Codul educației al RM nr. 152 din 17 iulie 2014, *Învățământul extrașcolar este benevol și se organizează, în funcție de interesele și opțiunile copiilor și tinerilor, în instituțiile de învățământ general și în instituțiile de învățământ extrașcolar publice și private (centre, palate și case de creație, scoli de arte, sport etc.), sub formă de activități educative specifice, desfășurate în grup și/sau individual, sub îndrumarea cadrelor didactice cu pregătire specială, în colaborare cu familia, unități socioculturale, mass-media, organizații de copii și tineret.*

Modul de funcționare a instituțiilor de învățământ extrașcolar este prevăzut în regulamentul-tip aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Potrivit pct. 93 și 94 al regulamentului - tip de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II, aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr. 235 din 25 martie 2016[1], *„directorul exercită conducerea executivă a instituției, în conformitate cu atribuțiile conferite de lege, cu hotărârile Consiliului de administrație al instituției, precum și alte reglementări legale* și *directorul este subordonat Organului local de specialitate în domeniul învățământului al administrației publice locale de nivelul doi. Fișa postului și fișa de evaluare ale directorului sânt elaborate de organele abilitate, în baza reglementărilor stabilite de Ministerul Educației".*

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Gheorghiștean Liudmila, exercitând funcția de Director al instituției publice de învățământ extrașcolar (Director al Școlii de Arte "C. Porumbescu" din mun. Bălți), *deține calitatea de subiect al declarării averii și al intereselor personale.*

În temeiul pct. 5.3 din Regulamentul de organizare și funcționare al Școlii de Arte "C. Porumbescu" mun. Bălți, Directorul școlii se numește prin concurs organizat de către Primăria mun. Bălți și Secția cultură, în temeiul regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcției de director în instituțiile de învățământ preșcolar, primar, secundar, special, complementar, secundar profesional și mediu de specialitate aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr. 163 din 23.03.2015.

Conform răspunsului Direcției cultură a Primăriei mun. Bălți, înregistrat în cadrul ANI [redacted], s-a constatat că, începând cu 14.09.2007 dna Gheorghiștean Liudmila a fost confirmată în funcția de conducător al Școlii de Arte "C. Porumbescu" din mun. Bălți, totodată, la 04.03.2016 dna Gheorghiștean Liudmila a fost numită în aceeași funcție pe o durată de 5 ani, în baza Dispoziției Primăriei mun. Bălți [redacted].

Conform răspunsului Școlii de Arte "C. Porumbescu" din mun. Bălți, înregistrat în cadrul ANI [redacted] și materialelor anexate la acesta, s-a constatat că dna Gheorghiștean Liudmila, exercitând funcția de Director al Școlii de Arte "C. Porumbescu" din mun. Bălți, a semnat/emis acte administrative și a încheiat acte juridice în privința persoanei apropiate [redacted], după cum urmează:

- *Ordinul [redacted] cu privire la numirea persoanei pentru îndeplinirea temporară a obligațiunilor șefului secției "Discipline muzicale teoretice";*

[1] https://mecc.gov.md/sites/default/files/regulament_organizare_si_functionare_institutii_invatamint_gene.pdf

Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

- *Ordinul [redacted] cu privire la desemnarea persoanei responsabile;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la organizarea Concertului de Dare de seamă;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la comisia de examinare;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la activitățile consacrate Zilei orașului;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la concediu anual;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la desemnarea persoanelor responsabile;*
- *Ordinul [redacted] despre organizarea concursului;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la comisia de atestare;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la participarea la laboratorul de creație;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la concediul fără plată;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la comisia de examinare;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la activitățile consacrate Zilei orașului;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la concediul anual;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la organizarea și desfășurarea Concertului de totalizare;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la premiul;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la desemnarea persoanelor responsabile;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la desemnarea persoanelor responsabile;*
- *Fișa postului [redacted];*
- *Ordinul [redacted] cu privire la premiul unic cu prilejul sărbătorilor de iarnă;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la achitarea compensației bănești pentru cadrele didactice în sumă de 2000 lei pentru anul de studii 2018-2019;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la activitățile consacrate Zilei Orașului;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la numirea comisiei pentru examenele de înmatriculare;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la premiul anual;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la numirea comisiei pentru examenele de înmatriculare suplimentară pentru anul de studii 2019-2020;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la organizarea Careului;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la comisia pentru evaluarea concertelor academice.*

Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, ***conflict de interese*** *reprezintă situația în care subiectul declarării (în numele dnei Gheorghiștean Liudmila) are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;*

interes personal *este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării (în persoana dnei Gheorghiștean Liudmila) ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;*

persoană apropiată *este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării (în numele dnei Gheorghiștean Liudmila), persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte,*

Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);

Conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării (în persoana dnei Gheorghiștean Liudmila) este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate ([redacted]), persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.*

În conformitate cu art. 12 alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Gheorghiștean Liudmila, exercitând funcția de Director al Școlii de Arte "C. Porumbescu" din mun. Bălți, *era obligată să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.*

În conformitate cu art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării (în persoana dnei Gheorghiștean Liudmila) de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).*

Potrivit art. 14 alin. (1)-(3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, soluționarea unui conflict de interese real se face prin examinarea situației de conflict și prin determinarea și aplicarea opțiunii pentru soluționarea conflictului. Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării (în persoana dnei Gheorghiștean Liudmila), conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz. Până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, *în persoana dnei Gheorghiștean Liudmila,* îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

Totodată, conform art. 14 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, subiectul declarării *în persoana dnei Gheorghiștean Liudmila,* poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

Conform răspunsului Direcției cultură a Primăriei mun. Bălți, înregistrat în cadrul ANI [redacted], dna Gheorghiștean Liudmila nu s-a adresat organului ierarhic superior privind declararea și soluționarea conflictului de interese real în care se afla până la momentul soluționării cererilor și emiterii actelor administrative în privința [redacted].

Mai mult ca atât, în Registrul declarațiilor privind conflictele de interese al Autorității Naționale de Integritate, nu sunt prezente înscrisuri despre careva declarații adresate Autorității

Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Naționale de Integritate de către dna Gheorghiștean Liudmila, prin care ar fi solicitat soluționarea conflictelor de interese reale în care s-a aflat.

La 12.02.2020, dna Gheorghiștean Liudmila a expediat punctul de vedere, înregistrat în carul Autorității [redacted], în care a indicat: "[redacted] *a fost repartizată la Școala de Arte "Ciprian Porumbescu" ca tânărul specialist în anul 2006, inclusiv cu alți doi tineri specialiști, după absolvirea Universității de Stat Alecu Russo din Bălți, cu media mai sus de nota nouă. În perioada anilor 2004-2006 școala ducea lipsă de specialiști din domeniul învățământului artistic la obiecte muzical-teoretice. Prin angajarea celor trei tineri profesori, școala a fost completată cu necesarul cadrelor didactice, care cu succes activează și acum. Cu toți cei noi angajați a fost încheiat contract individual de muncă, inclusiv* [redacted]. *Conform fișei de post* [redacted] *îndeplinește funcția de executare și se află în subordinea șefului de secție, directorului adjunct pe educație și instruire și nu se supune direct directorului școlii. Totodată, în cadrul instituției avem relații ce țin de educația și instruirea muzical-artistică a copiilor, iar careva relații comerciale* [redacted] *nu se fac. Salariile se achită în baza actelor legislative în vigoare conform normei didactice. Cu privire la Autoritatea Națională de Integritate eu m-am informat mai detaliat în urma apariției demersului Dumneavoastră. Din cele relatate, vă rog respectuos să-mi lămuriți dacă este din partea mea, ca conducător, încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese și care sunt soluții de ameliorare a situației în cauză."*

Așadar, inspectorul de integritate nu poate justifica punctul de vedere al subiectului controlului deoarece, a priori necunoașterea legii invocate de subiectul controlului nu reprezintă o scuză plauzibilă întru justificare exonerării de răspundere generată de conflictele de interese abordate în prezentul control *(nemo legem ignorare censetur)*, în contextul în care este axiomatic că relațiile sociale sunt guvernate de norme juridice, iar actele normative (în care sunt materializate normele juridice) indiferent de forța juridică și organul emitent, pentru asigurarea cunoașterii și opozabilității lor, se publică în corespundere cu art. 56 alin. (4) din Legea cu privire la actele normative (anterior Legea cu privire la actele legislative), în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al RM sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale, prezumându-se cunoașterea de către toți destinatarii legii a regulilor de conduită impuse, informația fiind accesibilă publicului.

În urma examinări materialelor acumulate în dosarul de control, inspectorul de integritate concluzionează că dna Gheorghiștean Liudmila, exercitând funcția Director al Școlii de Arte "C. Porumbescu" din mun. Bălți, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea în modul și în termenul stabilit a conflictului de interese și nesoluționarea acestuia prin abținere, exprimat prin rezolvarea cererilor, emiterea actelor administrative și încheierea directă a acelor juridice în privința [redacted], după cum urmează:

- *Ordinul* [redacted] *cu privire la numirea persoanei pentru îndeplinirea temporară a obligațiunilor șefului secției "Discipline muzicale teoretice";*
- *Ordinul* [redacted] *cu privire la desemnarea persoanei responsabile;*
- *Ordinul* [redacted] *cu privire la organizarea Concertului de Dare de seamă;*
- *Ordinul* [redacted] *cu privire la comisia de examinare;*
- *Ordinul* [redacted] *cu privire la activitățile consacrate Zilei orașului;*
- *Ordinul* [redacted] *cu privire la concediu anual;*
- *Ordinul* [redacted] *cu privire la desemnarea persoanelor responsabile;*

Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

- *Ordinul [redacted] despre organizarea concursului;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la comisia de atestare;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la participarea la laboratorul de creație;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la concediul fără plată;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la comisia de examinare;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la activitățile consacrate Zilei orașului;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la concediul anual;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la organizarea și desfășurarea Concertului de totalizare;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la premiul;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la desemnarea persoanelor responsabile;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la desemnarea persoanelor responsabile;*
- *Fișa postului [redacted];*
- *Ordinul [redacted] cu privire la premiul unic cu prilejul sărbătorilor de iarnă;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la achitarea compensației bănești pentru cadrele didactice în sumă de 2000 lei pentru anul de studii 2018-2019;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la activitățile consacrate Zilei Orașului;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la numirea comisiei pentru examenele de înmatriculare;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la premiul anual;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la numirea comisiei pentru examenele de înmatriculare suplimentară pentru anul de studii 2019-2020;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la organizarea Careului;*
- *Ordinul [redacted] cu privire la comisia pentru evaluarea concertelor academice.*

Având în vedere cele stabilite, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-39 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23 alin. (4), (6) și (8) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dna Gheorghiștean Liudmila, Director al Școlii de Arte "C. Porumbescu" din mun. Bălți, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese prin nedeclararea în modul și în termenul stabilit a conflictului de interese și nesoluționarea acestuia prin abținere, exprimat prin rezolvarea cererilor și emiterea actelor administrative și încheierea directă a acelor juridice enunțate în prezentul act în privința persoanei apropiate [redacted].

2. Se sesizează autoritatea responsabilă de numire în funcție, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării raporturilor de muncă ori de serviciu ale dnei Gheorghiștean Liudmila.

3. Se decade, dna Gheorghiștean Liudmila, din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

4. Se înscrie dna Gheorghiștean Liudmila în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

5. Se aduce la cunoștința dnei Gheorghiștean Liudmila actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev, 3.

Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate [redacted] **Ion CREȚU**

Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.